

UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

CLASSICAL TRIPOS Part II
Group E Language

Monday 5 June 2006 1.30 to 4.30

Paper E3

THE LATIN LANGUAGE:
THE ORIGINS AND EARLY HISTORY OF LATIN

Answer three questions, including Question 1.

Candidates who do not write legibly may find themselves at a grave disadvantage.

Irrelevance will be penalised.

STATIONERY REQUIREMENTS
20 Page Booklet x 1
Rough Work Pad x 1

SPECIAL REQUIREMENTS
None

**You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you
may do so by the Invigilator**

1 Write a linguistic commentary on **three** of the following:

(a) **ma kuprí koram opsút an{ní}is rakinélis pomp[úne]í**
and ...]t. *nounis / l.alfis. c / herec(leis). fesn(am) / upsaseter / coisatens*
and *eco quto ne uo<l>tenosio titias duenom duenas salue[to]d uoltene*

(b) **hoi med mitat kauios [..]monios qetios d[o]nom pro fileod**
and **]iei steterai popliosio ualesiosio suodales mamartei**
and **esom kom meois sociois trifos audeom duo[m] / nei p[ari med**

(c) **Orceuia. Numeri / nationu. cratia / Fortuna. Diouo. filea / Primo.Ϸenia /**
donom dedi
and **Menerua. sacru / [L]a. Cotena. La. f. pretod. de / zenatuo. sententiad.**
uootum / dedet cuando. datu. rected / cuncaptum
and **Iunone. Reg(ina) / matrona / Pisaurese / dono. dedrot**

(d) [L.] Cornelio. L. f. Scipio
 aidiles. cosol. cesor
 honc. oino. ploirume.cosentiont. R[omane]
 duonoro. optumo. fuise. uiro
 Luciom. Scipione. filios. Barbati
 consul. censor. aidilis. hic. fuet. a[pud. uos]
 hec. cepit. Corsica. Aleriaque. urbe
 dedet. tempestatibus. aide. meretod

(e) **Mars pater, te precor quaesoque**
uti sies uolens propitius
mihi domo familiaeque nostrae;
quoius rei ergo
agrum, terram fundumque meum
suouitaurilia circumagi iussi;
uti tu morbos uisos inuisosque
uiduertatem uastitudinemque,
calamitates intemperiasque
prohibessis, defendas auerruncesque;
utique tu fruges, frumenta, uineta uirgultaque
grandire beneque euenire siris,
pastores pecuaque salua seruassis
duisque bonam salutem ualetudinemque
mihi, domo familiaeque nostrae.

5 **Either** (a) To what extent does the emergence of distinctively literary varieties of Latin depend on the imitation of Greek literary models?

Or (b) 'From the earliest records onwards it is clear that the conventions for writing official Latin owe nothing to Greek practice in this domain.' Discuss, using the following extract as a basis for your answer.

de bacanalibus, qui foederatei esent, ita exdeicendum censuere:
 neiquis eorum bacanal habuisse uelet; sei ques esent, qui sibi deicerent necesus ese
 bacanal habere, eeis utei ad praitorem urbanum Romam uenirent, deque eeis rebus, ubei
 eorum uerba audita esent, utei senatus noster decerneret, dum ne minus senatoribus C
 adesent, quom ea res cosoleretur.
 bacas uir nequis adiese uelet ceiuus Romanus neue nominus Latini neue socium
 quisquam, nisei praitorem urbanum adiesent isque de senatuos sententiad, dum ne minus
 senatoribus C adesent, quom ea res cosoleretur, iouisent. censuere.

6 To what extent would it be fair to characterise the style **and/or** syntax of the following passage as 'unclassical'?

scio solere plerisque hominibus rebus secundis atque prolixis atque prosperis animum excellere atque superbiam atque ferociam augescere atque crescere. quod mihi nunc magnae curae est, quom haec res tam secunde processit, nequid in consulendo aduorsi eueniat quod nostras secundas res confutet, neque haec laetitia nimis luxuriose eueniat. aduorsae res edomant et docent quid opus siet facto, secundae res laetitia transuorsum trudere solent a recte consulendo atque intellegendo. quo maiore opere dico suadeoque uti haec res aliquot dies proferatur, dum ex tanto gaudio in potestatem nostram redeamus.

7 How 'natural' is the language of Roman comedy? You may base your answer on the following extract if you wish:

EP. sed quis haec est muliercula et ille grauastellus qui uenit?
 STR. hic est danista, haec illa est autem, quam [ego] emi de praeda. EP. haecinest?
 STR. haec est. estne ita ut tibi dixi? aspecta et contempla, Epidice:
 usque ab unguiculo ad capillum summumst festiuissima.
 estne consimilis quasi quom signum pictum pulchre aspexeris?
 EP. e tuis uerbis meum futurum corium pulchrum praedicas,
 quem Apelles ac Zeuxis duo pingent pigmentis ulmeis.
 STR. di immortales! sicin iussi ad me ires? pedibus plumbeis
 qui perhibetur priu' uenisset quam tu aduenisti mihi.

END OF PAPER